

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת בבא קמא

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיו.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

פ"ז מרובה

גמ' סב: - סד:

כפל: בטענת גנב בפקדון (רש"י קיב. - בש"ח דוקא) [אם לא ימצא - כמו שאמר], וכן באבידה [על כל אבידה], גנב עצמו [אם ימצא הגנב, אם המצא תמצא] אפי' בלי שבועה [שנים ישרים]
אין כפל: א) גונב מגנב [מבית האיש, ר' יוחנן סט: - ואינו ברשותו של בעלים]
ב) קרקעות עבדים ושטרות [מיעוטי: על שור על חמור על שה, לתד"ב חזקי' - בגנב עצמו - אם המצא תמצא משור ועד חמור עד שה]
ג) הקדש [רעהו, (מבית האיש)]
ד) אינו מסויים (לרש"י - אין בו סימן) [שלמה]
ה) טענת אבד [אם ימצא הגנב, הגנב]
ו) טענת גנב בלי שבועה [ונקרב בעה"כ אל האלקים]
ז) מודה [אשר ירשיעון אלקים] - לרב אפי' אח"כ עדים [אם המצא בעדים תמצא בדיינים]
ח) גזלן
ט) סח: - נגנב והקדישו בעלים [לצנועין] [חזרה קרן לבעלים (רש"י - אין המצא תמצא בידו)]
אא"כ עמד בדין לפני שהקדיש
י) רש"י קיב. - שואל, ש"ש, שוכר [אין טענת גנב]
ר' חייא ב"א בשם ר' יוחנן - ד' וה' אף בטענת גנב בפקדון [הגנב, היקש לגנב עצמו]
ב' כללות הסמוכין להדדי - למערבא כלל פו"כ, לתדב"ר ישמעאל ריבוי מו"ר

גמ' סה. - סו.

רב - תשלומי קרן ביוקרא וזולא (לרש"י רק זולא) כעין שגנב [חיים - אחייה לקרן]
תברא בידים כשעת היוקר [רש"י - כשתברא גזלה]
כפל וד' וה' - ביוקרא וזולא כשעת העמדה בדין (ורב ששת חולק) לרש"י חוץ ממשלם סוג הבהמה שגנב בשבח וכחש - בידים כעין שגנב [אני השבחתי; קטלה פלגא (לרש"י - אז תחילת טביחה)]
ממילא - לרש"י כדהשתא
טלה ונעשה איל - כעין שגנב [ר' חנינא - לא גנבתי איל]
לרש"י - רבא - רק כשמשלם טלאים [דטלה גנב וטלה משלם] אבל דמים כדהשתא
טענת גנב ונשבע - עדים ואח"כ הודה - ר' יעקב - אשם, והחומש עולה בכפל (לרש"י - רק אם שוין [כפרה לשבועה])
חכמים - אין חומש [בראשו וחמישיתו - המשתלם בראש (רק קרן)]
ר"ש - אף אין אשם [בראשו - נאת אשמו]
ר' אילעא - גנב טלה ונעשה איל קונה בשינוי, ושליו הוא טובח (רש"י - ומשלם קרן כדהשתא)
וב"ש חולק - אף שינוי מעשה לא קני [גם]
ור' חנינא חולק [רש"י - ממילא קשבח] וישלם ד' וה' כעין שגנב (לרש"י - וקרן כדהשתא [תברא])

גמ' סו. - סז:

רבה - שינוי מעשה (רש"י - בידים) קונה מדאו' [אשר גזל - כעין שגזל]
ול"ב דרב חסדא חולק [והשיב את הגזילה - מ"מ]
רבה, (רב, ר"ל) - יאוש קונה - ספק אי מדאו' או מדרבנן [תקנת השבים] ויחזיר דמים כשבאיסורא בא לידו, חוץ: מאינו רוצה לקנות, ל"ב דרש"י - קרבן [בבי גזא דרחמנא]
לרב יוסף, רב ששת, ר' אלעזר, ר"נ, ר' יוחנן - יאוש אינו קונה
[עולא - והבאתם גזול את הפסס - כפיסח דאין תקנה, רבא - קרבנו ולא הגזול]
אלא ביחד עם שינוי רשות, קצע עור, שינוי השם (ר' זירא - שאינו חוזר לברייטו) (תרומה, הקדש)
רבנן - סתם גניבה יש יאוש [ר' אלעזר סח: - ד' וה' במכר לאלתר [כטביחה] דקנה ביאוש ושינוי רשות]
ולא גזילה

ר"ש - סתם גזילה ולא גניבה

מריש - שמו עליו, שינוי השם החוזר לברייתו

רש"י סו. - סו:

לפני שינוי הכהן שחטף ראשית הגז זכה בו

יאוש באבידה קונה - לרש"י - אשר תאבד ממנו - ולא אבודה מכל אדם

אין טומאת משכב לגזול לרבנן, לגנוב לר"ש [משכב] - לרש"י - משכב גמור של חברו

לל"ק דרש"י - לרבא קרבן הגזול אינו עולה אפי' לבעלים ראשונים לפני יאוש

גמ' סז: - ע.

רב - גונב מגנב לאחר יאוש יש כפל [יאוש קני]

ד' וה': לרב ור"ל רק לפני יאוש [שנה בחטא (אבל לאחר - שלו)]

לרב ששת ור' אלעזר מכר שייך רק לאחר יאוש [כטביחה דאהנו מעשיו שקנה לוקח ביאוש ושינוי רשות]

לר"נ ור' יוחנן בין לפני בין לאחר [ומכרו - ממ"נ]

אין ד' וה' כשמכר לל' יום [כטביחה דאינה חוזרת]

עמד בדין וא"ל "צא תן לו" ושחט פטור מד' וה' [פסקוה - הו"ל גזל]

ר' יוחנן - נגזל אינו מקדיש, מחלל, מפקיר, מקנה

וצנועין ("כל הרבעי הנלקט מחול") ור' דוסא חולקים (רש"י - לפני יאוש)

ר"י - "כל שילקטו עניים יהא הפקר" [ברירה], ר' דוסא - "כל שלקטו יהא הפקר"

הרשאה אמטלטלי (לרש"י - דפקדון):

נהרדעי - אין כותבין [כר' יוחנן], לל"ב כותבין א"כ כפר המוחזק [מיחזי כשיקרא]

צריך לכתוב "זיל דון ואפיק לגפשיך" - אפי' למחצה - בכדי לאשתעי דינא

ואי תפס השליח (רש"י - מהנפקד; עיכב מהמרשה מה שהוציא) -

אמימר - לא מפקינן, רב אשי ולהל' - מפקינן [שליח], י"א - [שותף]

גמ' ע. - עב:

מודה ר"ע דב' עידי גניבה וב' עידי טביחה אינו חצי דבר [עידי גניבה א"צ לטביחה]

זרוק גניבותיך לחצרי בשבת פטור מד' וה' [קלב"מ], למ"ד עד שתנוח - בתיקני משתנוח

רבא - לקוט תאנתי בשבת בדמי הגניבה אע"ג דא"א לתובעו [קלב"מ] הויה מכירה [כאתנן באמו] ופטור מד' וה' [קלב"מ]

לר"מ - טבח (1) ביו"כ חייב [לוקה ומשלם],

(2) בשבת פטור [קלב"מ] חוץ מע"י אחר [יש שליח לעבירה [כמכירה - ע"י אחר, או, תחת]],

(3) לע"ז חייב בעובדה בגמר זביחה,

(4) שור הנסקל מבית שומר חייב [גורם לממוץ (החזירו מוחזר) כממוץ],

(5) חולין בעזרה - למ"ד דאור' ושחיטה מתחלה ועד סוף חייב בגמרן בפנים

לר"ש אין ד' וה' בטבח טריפה, חולין בעזרה, בשבת למ"ד מעשה שבת דאור' [קדש היא], לע"ז, שור הנסקל [שחיטה שאינה ראויה],

ביו"כ [אינו לוקה ומשלם]

איסור מעשה שבת - לר"מ במזיד בו ביום, לר"י בשוגג בו ביום ובמזיד לו עולמית, לר' יוחנן הסנדלר לו עולמית ולאחרים בשוגג בו ביום במזיד עולמית

גנב וטבח שור של שותפין והודה לא' (ובאו עדים) - ר"נ למסקנא - חייב [אפי' חמשה חצאי בקר]; הגנב שותף, יורש - פטור מד' וה' [וטבחו כולו באיסורא]

רש"י ע: - עא:

לרבנן דר"ע עידי חזקה על שנה א' אינו חצי דבר - לרש"י - מעידין שמוחק
שחט פורתא לע"ז נאסרה - לרש"י - למ"ד שחיטה מתחלה ועד סוף

גמ' עב: - עד:

הוזמו, בטלו עידי גניבה - בטלה עידי טביחה [אם אין גניבה אין טביחה]
פסול עד זומם - אביי, להל' - למפרע [רשע מאז]
רבא - מכאן ולהבא [משעת חידוש; פסידא דלקוחות (ואפי' כ"א הוזם ע"י ב', נפסלו בגזלנותא)]
העידו על גניבה ואח"כ אטביחה והוזמו אגניבה ואח"כ אטביחה -
לרבא משלמין ד' וה' [הכחשה תחלת הזמה]
לאביי משלמין כפל ובטלה עדות טביחה אא"כ העידו בב"א (לרש"י - ויזמו אטביחה תחלה)
העידו בב"א והוזמו רק אטביחה -
רבנן - משלם כפל והעדים ב' וג' [נפסלו מכאן ולהבא, תכ"ד לאו כדיבור]
ר' יוסי - בטלה עדות גניבה [תכ"ד קטן (בלי רבי ומורי) כדיבור ונפסלו למפרע]
עדים זוממין על הפלת עין משלמין דמי עבד אפי' המזימין מעידין שהפיל שינו מקורם
[רש"י - אי בעי מודה ומפטר]
הפיל שן ועין - ישלם השנייה לעבד [תחת עינו, תחת שינו - ולא תחת שתיהן]
רבא ור' יוחנן - הכחשה תחלת הזמה, ואביי ור' אלעזר חולקין
לר' אלעזר - עידי רציחה ובא הרוג לוקין [לא תענה - וא"א לבא לידי הזמה להמיתם]
ור' יוחנן חולק [ניתן לאזהרת מיתה]

גמ' עה. - עה:

מודה בקנס בב"ד ואח"כ באו עדים -
רב - פטור [תמצא בדיינין - מיותר] חוץ: ממחמת פחד עדים לר"א בר"ש, רב המנונא - מפטר
עצמו מכלום (ורב הונא חולק, ורבא חולק לרש"י)
שמואל - חייב כר"א בר"ש (ות"ק חולק)
טבחתי בפני פלוני ופלוני והעידו - לרבנן הו"ל עדות שא"א להזימה והו"ל מודה ומיפטר
לסומכוס כה"ג דמסייעי להו הוי עדות
הודה לעדים שגנב, והוזמו - משלמין רק תשלום דכפל
הקדיש הגנב לאו מכירה [עדיין שמו עליו]
גנב הקדש - לר"ש חייב אטביחת קדשים שחייב באחריות [גורם למזון כממונן] בשחיטה ראוי' (בע"מ
(מעיקרא לרש"י) בחוץ [עומד לפדות כפדוי], לר' יוחנן - תמימים בפנים ונשפך הדם או שלא
לשם בעלים [כזרוק דמי])
לר"ל לר"ש אין ד' וה' בטביחת הקדש שחייב באחריות בפנים או במכירת טריפה [וטבחז ומכרו -
דישנו בשניהן], ור' יוחנן חולק
ר"ש - היה שהות ביום לזרוק דמה מטמא טומאת אוכלין [שעת היתר דכזרוק דמי]
פרה אדומה מטמא טומ' אוכלין [שעת הכושר - דראוי לפדות משנשחטה כפדוי דמי]
כלאים - יש ד' וה' [און ופסול לקדשים, מעשר, בכור,
לת"ק - פסול לפדיון פטר חמור [רבא - שה - בנין אב (לרש"י - מפ' ראה)], לר"א פודין
טמא הנולד מטהורה עם קלוט אסור באכילה [רש"י לר' יהושע - כבשים, לר"א - שה - בנין אב]
לר"ש גנב שור שהפריש לנדרו - יכול להחזיר כבש, עולת עוף לראב"ע

רש"י עו. - עח.

גנב והקדיש - שם הקדש אפקי' מרשות מרה קמא אף בחייב באחריותן לר"ש וקדשים קלים לריה"ג
ופטור אטביחה

לרש"י - שחיטת אותו ואת בנו אינה ראויה היא דמחוסר זמן הוא

גמל הבא מפרה ושור לר"ש אסור, לר' יהושע לרש"י מותר

גמ' עח : - עט :

אין ד' וה' בנוחר ומעקר [רש"י - לאו שחיטה]

אין ד' וה' לשייר במכירה [ומכרו - כולו באיסורא] -

ת"ק, לוי - אפי' גיזותיה, לר"ש בן אלעזר - קרנות ולא גיזה [למיגז קיימי]

רבי - המעכב בשחיטה (רש"י - שגורם שתהא נבילה) [וטבחו - דהוי בטביחה]

רב, אידך ר"ש בן אלעזר - הניתר בשחיטה ולא קרנות

וספק בחוץ מל' יום, ממלאכתה, מעוברת למ"ד לאו ירך אמו [מ"מ מחובר, ניתר בשחיטתה], וספק

בקטעה הגנב ומכרה

שותפין שגנבו מעלמא - טבח לדעת חבירו חייבין [רש"י - יש שליח לעבירה כאן],

שלא לדעת חבירו פטור [וטבחו - כולו בחיובא, לרש"י קו: - ה' בקר ולא חצאי בקר]

יש ד' וה' - אף הקדיש [מכרו לשמים], מכרו באשראי, מתנה, פרע חוב

קנין גניבה בהגבהה או משיכה חוץ מרשותו

ואפי' ע"י שלוחיו (כהן, בע"ח, שומר)

חיוב שומר משתמשוך

שכירות קרקע בכסף שטר וחזקה

אין כפל וד' וה' לגזולן [השוה כבוד עבד לקוננו] - דלא מטמרי מאינשי, לר' יוחנן - או מטמרי שלא

יברחו ולא מיראה

ד' לשה [ר"מ - אין ביטול מלאכה, ר' יוחנן בן זכאי - על כתיפו ולזול]

גמ' עט : - פג.

אין מגדלין בהמה וחיה דקה בא"י במקום ישוב, ובבבל לרב [רש"י - ישוב א"י - מזיקין, ואפשר להביא

מחר"ל]

חוץ: מל' יום קודם לרגל, למשתה בנו, לרש"י - ליום השוק לטבח, ר"ג - לשהות קשורה בכרעי המטה

[לרש"י - תמיד וחכמים חולקין], לנקר הבית (רש"י - ואינן מזיקין), בעל תשובה מוכר על יד על יד

רב - חתול חיורא או בר חיורא מותר להורגו, אין מחזירין העור לבעלים

על שחין יבש מתריעין בשבת (לרש"י - אף בשופרות), על לח צועקין (רש"י - ביחיד)

{ כל המריעין לו לא במהרה מטיבין לו }

היתר אמירה לנכרי לאונו לקונה בית, חיוב ליקח דרך מד' רוחות לקונה עיר בא"י [ישוב א"י]

תנאין דיהושע (שמואל - אפי' בחו"ל): (א) רועין דקה ביער גסה,

(ב) מלקטין היזמי והיגי לחין מחוברין ועשבים (חוץ מתלתן לזירין, לבהמות),

(ג) קוטם ליטע (חוץ מלמטה, ענף האמצעי, מעושה פירות, ממקום שרואה חמה),

(ד) מעיינות לבני העיר, (ה) לצוד דגים בים טבריא,

(ו) נוטלין צרור לקנח מגדר אפי' בשבת, (ז) שלמה - מהלכין בשבילי שדות עד י"ז חשון,

(ח) מסתלקין לצדי דרכים מפני יתירות הדרכים, (ט) התועה בכרמים והמעלהו מנתק זמורות, (י)

מת מצוה קונה מקומו (חוץ מברוחב הדרך - לצד היותר קל),

(יא) וי"א צובר זבל ברה"ר ל' יום בשעת הוצאת זבלים,

(יב) קוצץ שוכו של חבירו ומשלם להציל נחילו של דבורים, שופך יינו וגובה להציל דבש, מפרק

עציו וגובה להציל פשתן,

(יג) ביכורים מאילן הנוטה לרשות חבירו או הסמוך למיצר

תקנת עזרא : א) קרה"ת מנחה שבת [ליושבי קרנות],
 ב) ב' וה' - ג' גברי י' פסוקים [כנגד י' בטלנין], ג) דנין ב' וה',
 ד) כיבוס בה', ה) שום ע"ש, ו) משכמת לאפות [פת מצויה לענין], ז) חוגרת סינר,
 ח) חפיפה (לרש"י - במסרק), ט) רוכלין בעיירות, י) טבילת קרי לדב"ת
 בירושלים : א) אין בית חלוט, ב) ולא עגלה ערופה, ג) ולא עיר הנדחת, ד) ולא נגעים [לא נתחלקה (דלא
 כר"י)], ה) אין מוציאין זיזין [אהל הטומאה, היזק עולי רגלים],
 ו) אין עושין אשפה [שקצים], ז) ולא כבשונות [עשין],
 ח) ולא גנות ופרדסין [סרחין] חוץ מכיפת הירדן,
 ט) אין מגדלין תרנגולין [מטמאין קדשים] (וכהנים בכל א"י), י) אין מלינין מת [גמרא]
 בכ"מ אין מגדלין חזירים [מעשה דאריסטובלוס], ולא כלבים אא"כ קשור חוץ מסמוך לספר בלילה
 לשון יווני מותר אבל אסור לספר חכמת יוונית ולהסתפר כגוי חוץ מקרובים למלכות
 אין פורסין פח ליונים פחות מל' ריס (ד' מילין) מישוב
 ומישוב כרמים, שובכין (דגוי, הפקר, שלו) אפי' ק' מיל [יוני הישוב הולכים למרחוק]

רש"י פ. - פא.

ישוע הבן - לרש"י - פדיון הבן

א"צ לעקור עשבים כלאים עם תלתן - לרש"י - דעתיד ליטלן ממ"נ